

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 238/2015-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. júna 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Danielou Ježovou, LL.M., PhD., Javorinská 13, Bratislava, ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a práva vyjadriť sa podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutím Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky č. 15071/2014/B622-SV/31949/Hia z 21. mája 2014, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. júla 2014 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie

svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na verejné prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy rozhodnutím Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (ďalej len „porušovateľ“) č. 15071/2014/B622-SV/31949/Hia z 21. mája 2014, ktorým porušovateľ zamietol odvolanie a potvrdil rozhodnutie Okresného úradu Bratislava, odboru výstavby a bytovej politiky (ďalej len „okresný úrad“) č. OU-BA-OVBP2-2014/22071-KAZ (správne má byť OU-BA-OVBP2-2014/22069-KAZ, pozn.) z 2. apríla 2014, ktorým bolo rozhodnuté, že sťažovateľ nie je účastníkom kolaudačného konania o povolení užívania stavby „*Rodinný dom* [REDACTED]“.

K napádanému stavu došlo po tom, ako okresný úrad napriek prihláške do konania so sťažovateľom ako s účastníkom kolaudačného konania nekonal a na námietky sťažovateľa zo 17. februára 2014 vydal 2. apríla 2014 rozhodnutie č. OU-BA-OVBP2-2014/22069-KAZ, ktorým rozhodol, že sťažovateľ nie je účastníkom kolaudačného konania o povolení užívania stavby „Rodinný dom [REDACTED]“ v objektovej skladbe rodinný dom, domová prípojka vody, domová prípojka kanalizácie, domová prípojka elektriny, na pozemkoch parc. č. [REDACTED] (RD), [REDACTED] (prípojky IS), k. ú. [REDACTED], pre stavebníkov [REDACTED], [REDACTED], obaja bytom [REDACTED] (ďalej len „kolaudačné konanie“). Na odvolanie sťažovateľa porušovateľ rozhodnutím z 21. mája 2014 č. 1507/2014/B622-SV/31854/Hia toto zamietol a rozhodnutie okresného úradu potvrdil.

Keďže sťažovateľ zastáva názor, že jeho vylúčením z kolaudačného konania rozhodnutím porušovateľa č. 15071/2014/B622-SV/31949/Hia z 21. mája 2014 došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, navrhuje, aby ústavný súd v náleze vyslovil porušenie označených práv týmto rozhodnutím porušovateľa v spojení s rozhodnutím okresného úradu č. OU-BA-OVBP2-2014/22069-KAZ z 2. apríla 2014, rozhodnutie porušovateľa zrušil a aby mu priznal úhradu trov konania. Okrem uvedeného sťažovateľ vo vzťahu k rozhodnutiu porušovateľa navrhuje, aby ústavný súd uznesením odložil jeho vykonateľnosť.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na prerokovanie ktorých ústavný súd nemá právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Rovnako môže ústavný súd odmietnuť sťažnosť aj vtedy, ak je zjavne neopodstatnená.

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“).

K dôvodom odmietnutia sťažností

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

Právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity, ktorého zmysel a účel spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd

predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

Súčastou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a pred tým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

Ústavný súd v danej veci považuje za potrebné poukázať na svoje právne závery, ktoré už vyslovil vo svojej doterajšej judikatúre (III. ÚS 80/06, I. ÚS 354/08) vo vzťahu k základnému právu podľa čl. 46 ods. 2 ústavy. Ústavný súd v tejto súvislosti uviedol, že odopretie súdnej ochrany vo veciach prieskumu rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy je v niektorých prípadoch dovolené „ex lege“, tento postup nie je ale namieste v prípade, ak ide o rozhodnutia a postupy, ktoré sa týkajú základných práv a slobôd (II. ÚS 50/01). Posledná veta čl. 46 ods. 2 ústavy túto skutočnosť výslovne potvrdzuje, keď uvádza: „Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.“ Citovaná ústavná norma žiadnym spôsobom neustanovuje, v akom type súdneho konania a na základe akého návrhu majú sudy takéto rozhodnutia preskúmať, a ani sa nezmieňuje o druhu rozhodnutí, ktoré by mohli byť (z tohto dôvodu) vylúčené zo súdneho preskúmania, pretože smeruje výlučne k ich obsahovej stránke a jej prostredníctvom k základným právam a slobodám. V dôsledku toho v prípade, keď sa rozhodnutie, resp. postup orgánu verejnej správy (bez ohľadu na jeho druh či formálne označenie) dotýka niektorého zo základných práv a slobôd, z právomoci súdov nesmie byť vylúčené. Vylúčenie takéhoto rozhodnutia zo súdneho preskúmania (v správnom súdnictve) môže signalizovať porušenie čl. 46 ods. 2 poslednej vety ústavy.

Podľa čl. 142 ods. 1 ústavy súdy preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon.

Podľa § 7 ods. 2 OSP v občianskom súdnom konaní súdy preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci.

Podľa § 244 ods. 1 OSP v správnom súdnictve preskúmajú súdy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 244 ods. 3 OSP rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb, alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

Podľa § 247 ods. 1 OSP a ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická osoba alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu alebo iným zásahom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu. Podľa § 247 ods. 2 OSP pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní je predpokladom postupu podľa tejto hlavy rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť. Napokon podľa § 247 ods. 3 OSP predmetom preskúmania môže byť za podmienok ustanovených v odsekoch 1 a 2 aj rozhodnutie, proti ktorému zákon nepripúšťa opravný prostriedok, ak sa stalo právoplatným.

Podľa § 250b ods. 2 OSP ak žalobu podá niekto, kto tvrdí, že mu rozhodnutie správneho orgánu nebolo doručené, hoci sa s ním ako s účastníkom konania malo konať, súd

overí správnosť tohto tvrdenia a uloží správne orgánu doručiť tomuto účastníkovi správne rozhodnutie a podľa okolností odloží jeho vykonateľnosť. Týmto stanoviskom súdu je správny orgán viazaný. Po uskutočnenom doručení predloží správny orgán spisy súdu na rozhodnutie o žalobe. Ak sa v rámci správneho konania po vykonaní pokynu súdu na doručenie správneho rozhodnutia začne konanie o opravnom prostriedku, správny orgán o tom súd bez zbytočného odkladu upovedomí.

Podaná sťažnosť jednoznačne smeruje proti rozhodnutiu správneho orgánu vydaného v správnom konaní, právomoc na preskúmanie ktorého z hľadiska zákonnosti je ústavou a zákonom zverená všeobecným súdom v konaní podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (správne súdnictvo).

Okrem toho, ako vyplýva z obsahu sťažnosti, sťažovateľ 4. júna 2014 podal na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia porušovateľa. Ústavný súd dopytom zistil, že najvyšší súd žalobu evidoval pod sp. zn. 3 SŽ/10/2014 a z dôvodu vecnej nepríslušnosti ju 27. augusta 2014 postúpil Krajskému súdu v Bratislave, na ktorom je vedená pod sp. zn. 5 S/184/2014 a o ktorej doteraz nebolo rozhodnuté.

Ústavný súd už na inom mieste toho uznesenia poukázal na to, že podľa § 7 ods. 2 OSP v občianskom súdnom konaní súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci. Ústavný súd súčasne konštatoval, že keď sa rozhodnutie alebo postup orgánu verejnej správy dotýka niektorého zo základných práv a slobôd, nesmie byť jeho preskúmanie z právomoci všeobecných súdov vylúčené. Túto právomoc všeobecného súdu nemožno nahradiť konaním pred ústavným súdom. Ústavou daná právomoc totiž neumožňuje ústavnému súdu nahrádzať rozhodovacia činnosť (právomoc) všeobecných súdov, ak je založená zákonom alebo na základe zákona. Ústava ani zákon o ústavnom súde nepripúšťajú, aby si sťažovatelia ako účastníci konania zvolili medzi súdnymi orgánmi ochrany porušených

základných práv a slobôd, naopak, čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne požaduje vyčerpanie všetkých sťažovateľom dostupných prostriedkov nápravy.

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľom označené rozhodnutie bolo možné napadnúť žalobou v správnom súdnictve. Sťažovateľ tento prostriedok nápravy síce využil, avšak vzhľadom na to, že toto konanie nebolo právoplatne ukončené, nemožno mať požiadavku vyčerpania dostupných prostriedkov nápravy za naplnenú.

Vzhľadom na uvedené by vykonanie prieskumu rozhodnutia porušovateľa ústavným súdom bolo v rozpore s princípom subsidiarity zakotveným v čl. 127 ods. 1 ústavy, a preto ústavný súd v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosti odmietol z dôvodu nedostatku právomoci na ich prerokovanie.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, ďalšími návrhmi v nej uplatnenými vrátane návrhu na odklad vykonateľnosti rozhodnutia sa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júna 2015